

คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (ประจำวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕)

**แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพ
งานก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่นกับทางราชการที่ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุง
ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา^๑**

แต่เดิมนั้น ผู้ประกอบอาชีพก่อสร้างที่เป็นคู่สัญญากับทางราชการจะต้องทำสัญญาจ้างในรูปแบบของสัญญาราคาเดียว (FIXED PRICE CONTRACT) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ การใช้สัญญาจ้างเหมาแบบมาตรฐานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีการระบุราคางานก่อสร้างไว้แน่นอน ไม่เปลี่ยนแปลง ผู้รับจ้างซึ่งเป็นคู่สัญญาต้องรับความเสี่ยงจากความผันผวนเปลี่ยนแปลงของราคาวัสดุก่อสร้างในอนาคตเอง โดยทางราชการจะถือว่าผู้รับจ้างได้คำนวณสำรองความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าวไว้แล้ว ต่อมา สภาพเศรษฐกิจมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ราคาวัสดุก่อสร้างเกิดความผันผวนอย่างรุนแรง รัฐบาลจึงเข้ามาช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างที่เป็นคู่สัญญากับทางราชการ โดยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่นกับทางราชการที่ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา^๒ ใน ๓ ลักษณะด้วยกัน^๓ ได้แก่

^๑ มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่นกับทางราชการที่มีผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา มีลักษณะเป็นกฎและมีสภาพบังคับเป็นการทั่วไปให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต้องถือปฏิบัติตาม (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๐๑/๒๕๔๖ และที่ ๕๐๑/๒๕๔๘ วินิจฉัยแนวทางเดียวกัน)

^๒ กรณีสัญญาอื่นๆ ที่ทำกับทางราชการไว้นอกเหนือจากสัญญาก่อสร้าง หากได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา ก็ให้อนุโลมใช้หลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือเช่นเดียวกับสัญญาก่อสร้าง (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๑ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่อง มาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่น ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๑)

^๓ สำนักงบประมาณ. คู่มือการตรวจสอบเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง (ค่า K) มติคณะรัฐมนตรีและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง. ๒๕๔๖.

๑. การขยายระยะเวลาสัญญาก่อสร้าง
 ๒. การนิรโทษผู้เสนอราคาที่ไม่ประสงค์จะลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงงานก่อสร้างที่เสนอราคาไว้กับทางราชการ
 ๓. การนำสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K : ESCALATION CONTRACT) มาใช้
- ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดโดยสังเขปดังนี้

๑. การขยายระยะเวลาสัญญาก่อสร้าง

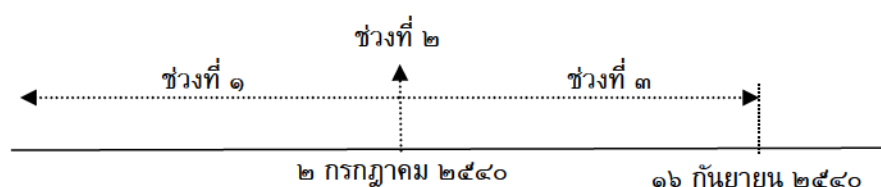
มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๑ ซึ่งได้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๐ เรื่อง ผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา ข้อ ๒ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๐ เรื่อง ผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา (มาตรการในการช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้าง) ได้กำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติตามมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างและผู้ประกอบการอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา โดยในเรื่องของการขยายระยะเวลาสัญญาก่อสร้างนั้น มีหลักเกณฑ์อันเป็นสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑.๑ ขอบเขตการบังคับใช้

มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการขยายระยะเวลาก่อสร้างนี้ ให้การช่วยเหลือเฉพาะผู้ประกอบการคนไทยหรือกิจการร่วมค้านิติบุคคลสัญชาติไทย และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเป็นต้นไป โดยไม่ให้มีผลย้อนหลัง

ทั้งนี้ สัญญาหรือข้อตกลงงานก่อสร้างที่ไม่ได้รับสิทธิในการขอขยายระยะเวลาสัญญาก่อสร้าง ได้แก่ งานกีฬาเอเชียนเกมส์ ณ ศูนย์รังสิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และงานเกี่ยวกับโครงการพระราชดำริที่มีกำหนดการแน่นอน

๑.๒ ระยะเวลาที่ได้รับการขยายออกไป แบ่งออกเป็น ๓ กรณี ได้แก่

ช่วงที่ ๑ สัญญาก่อสร้างที่เสนอราคาและลงนามไว้กับทางราชการภายในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ โดยยังคงมีผลบังคับใช้หรือยังมีนิติสัมพันธ์กันอยู่ในวันดังกล่าว

ให้ขยายระยะเวลาสัญญาออกไปได้อีก ๑๘๐ วัน โดยในกรณีที่อายุสัญญาก่อสร้างน้อยกว่า ๑๘๐ วัน ให้ขยายระยะเวลาได้เท่ากับอายุสัญญาเดิม เว้นแต่กรณีที่งานแล้วเสร็จก่อนระยะเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาได้ตามที่ก่อสร้างจริง

ช่วงที่ ๒ สัญญาก่อสร้างที่เสนอราคาไว้กับทางราชการภายในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ และลงนามหลังวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐

ให้ขยายระยะเวลาสัญญาออกไปได้อีก ๑๘๐ วัน โดยในกรณีที่อายุสัญญาก่อสร้างน้อยกว่า ๑๘๐ วัน ให้ขยายระยะเวลาได้เท่ากับอายุสัญญาเดิม เว้นแต่กรณีที่งานแล้วเสร็จก่อนระยะเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาได้ตามที่ก่อสร้างจริง

ช่วงที่ ๓ สัญญาก่อสร้างที่เสนอราคาไว้กับทางราชการหลังวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ จนถึงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๐ ที่ลงนามในสัญญาแล้ว หรือจะลงนามในโอกาสต่อไป

ให้ขยายระยะเวลาสัญญาออกไปได้อีก ๑๒๐ วัน โดยในกรณีที่อายุสัญญาก่อสร้างน้อยกว่า ๑๒๐ วัน ก็ให้ขยายระยะเวลาได้ตามที่ก่อสร้างจริง

๑.๓ การคืนเงินค่าปรับ ลดค่าปรับ หรือลดค่าปรับ

๑) สัญญาที่ครบกำหนดอายุสัญญาก่อนวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ แต่ผู้รับจ้างยังคงปฏิบัติงานต่อไป โดยระยะเวลาปฏิบัติงานคาบเกี่ยวไปถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ผู้ว่าจ้างจะต้องขยายระยะเวลาสัญญาก่อสร้าง โดยเริ่มนับระยะเวลาดังตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เป็นต้นไป ตามจำนวนวันที่ได้รับการขยาย และมีสิทธิปรับผู้รับจ้างได้ตั้งแต่วันถัดจากวันที่สัญญาสิ้นสุด ถึงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ หลังจากนั้น ผู้ว่าจ้างจะต้องคืนเงินค่าปรับหรือลด หรือลดค่าปรับแก่ผู้รับจ้าง จนถึงวันสุดท้ายที่ได้รับการขยายระยะเวลา

๒) สัญญาที่ครบกำหนดอายุสัญญาตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เป็นต้นไป ให้คืนเงินค่าปรับ หรือลด หรือลดค่าปรับ ตามจำนวนวันที่ได้รับการขยาย

สำหรับคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการขยายระยะเวลาก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว นั้น เป็นกรณีที่หน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างไม่รอผลการพิจารณาหรือไม่ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพงานก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่นกับทางราชการที่ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา (คณะกรรมการ กกอ.) ตามที่เอกชนผู้รับจ้างยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้นด้วยการขยายระยะเวลาก่อสร้างตามสัญญาออกไปโดยไม่ต้องชำระเงินค่าปรับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๘/๒๕๔๙ การที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างก่อสร้างบ้านพักข้าราชการกองทัพบก ขอย้ายระยะเวลาก่อสร้างตามสัญญาอันเป็นการขอรับความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่นกับทางราชการที่ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา ซึ่งต่อมามีคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่นกับทางราชการที่ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา (คณะกรรมการ กกอ.) พิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีได้รับการขยายระยะเวลาก่อสร้างตามคำขอ แต่ปรากฏว่าขณะที่เรื่องอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ กกอ. กองทัพบกซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างได้จัดหาผู้รับจ้างรายใหม่มาทำงานส่วนที่เหลือแทนผู้ฟ้องคดี โดยไม่รอผลการพิจารณาของคณะกรรมการ กกอ. ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่อาจกลับเข้าทำงานส่วนที่เหลือตามมติของคณะกรรมการ กกอ. ที่ให้ขยายระยะเวลาก่อสร้างตามสัญญาได้ กรณีเป็นการฝ่าฝืนการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี และเป็นกรณีที่ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้รับจ้างอันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ผู้ว่าจ้างจึงต้องชดเชยค่าเสียหายจากการเสียโอกาสในการทำงานส่วนที่เหลือให้แก่ผู้ฟ้องคดี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๕๓/๒๕๕๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ที่เห็นชอบกับมาตรการและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่น ตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๙๗ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เป็นกรณีที่คณะรัฐมนตรีใช้อำนาจบังคับบัญชาในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุดของฝ่ายบริหารโดยมอบหมายให้คณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่นกับทางราชการที่ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา (คณะกรรมการ กกอ.) ทำการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการวินิจฉัยสั่งการตามมติคณะรัฐมนตรี ว ๑๙๗ ดังกล่าว ซึ่งมีผลผูกพันให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณต้องถือปฏิบัติตาม ธนาคารออมสินซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างและมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงมีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ กกอ. ดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการ กกอ. มีความเห็นควรผ่อนผันให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างได้รับสิทธิขยายระยะเวลาก่อสร้างตามสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารที่ทำการธนาคารออมสินสาขา ธนาคารออมสินจึงมีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ กกอ. ดังกล่าว โดยขยายระยะเวลาสัญญาให้แก่ผู้ฟ้องคดี

การที่ธนาคารออมสินไม่ขยายระยะเวลาสัญญาและไม่ชำระเงินค่าจ้างให้แก่ผู้ฟ้องคดีครบถ้วนตามสัญญา แต่กลับคิดค่าปรับเป็นจำนวนเงินตามที่ผู้รับจ้างก่อสร้างล่าช้ากว่ากำหนดในสัญญา โดยหักจากเงินค่าจ้างที่ธนาคารออมสินมีหน้าที่ต้องชำระ ถือได้ว่าธนาคารออมสินเป็นฝ่ายผิดสัญญา จึงต้องชำระค่าจ้างส่วนที่หักเป็นค่าปรับไว้ให้แก่ผู้ฟ้องคดี

๒. การนิรโทษผู้เสนอราคาที่ไม่ประสงค์จะลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงงานก่อสร้างที่เสนอราคาไว้กับทางราชการ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๑ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่อง มาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพงานก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพงานอื่น ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการขอนิรโทษของผู้เสนอราคาที่ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา และไม่ประสงค์จะลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงงานก่อสร้างที่เสนอราคาไว้กับทางราชการอีกต่อไป ดังรายละเอียดโดยสังเขปต่อไปนี้

๒.๑ ขอบเขตการบังคับใช้

ผู้เสนอราคาที่ไม่เสนอราคาไว้กับทางราชการภายในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐ หากยังไม่ได้ลงนามและไม่ประสงค์จะลงนามในสัญญาหรือข้อตกลง หรือลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงแล้วแต่ยังไม่ได้ทำงาน ถ้าได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา ก็ให้ถอนการเสนอราคาหรือยกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงกันได้ โดยไม่ถือว่าเป็นผู้ทิ้งงาน และไม่รับหลักประกันซองเสนอราคา หรือเรียกร้องจากผู้ค้าประกันตามระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการพัสดุของหน่วยงานนั้น

ทั้งนี้ สัญญาหรือข้อตกลงงานก่อสร้างที่ไม่ได้รับสิทธินิรโทษ ได้แก่ งานกีฬา เอเชียนเกมส์ ณ ศูนย์รังสิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และงานเกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ ที่มีกำหนดการแน่นอน เช่นเดียวกับกรณีการขยายระยะเวลาก่อสร้าง

๒.๒ การพิจารณาคำขอนิรโทษ

เมื่อผู้เสนอราคาหรือผู้รับจ้างได้แสดงความประสงค์ที่จะขอเลิกสัญญาหรือข้อตกลงงานก่อสร้าง และส่วนราชการพิจารณาแล้วเห็นว่า การเลิกสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อทางราชการ ก็ให้ส่วนราชการนั้นพิจารณาดอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงงานก่อสร้างได้ โดยถือปฏิบัติโดยอนุโลมตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงานนั้นๆ โดยไม่มีการเรียกร้องค่าเสียหายตามสัญญากันทั้งสองฝ่าย

สำหรับคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการขอนิรโทษตามมติ คณะรัฐมนตรีข้างต้นนั้น เป็นกรณีที่หน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างได้บอกเลิกสัญญาจ้างก่อสร้างกับเอกชนผู้รับจ้างไปแล้ว แต่ต่อมาเอกชนผู้รับจ้างได้ยื่นคำขอนิรโทษตามมติ คณะรัฐมนตรี ซึ่งศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เอกชนผู้รับจ้างไม่มีสิทธิได้รับนิรโทษตามมติ คณะรัฐมนตรีข้างต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๒/๒๕๔๖ ผู้รับจ้างที่จะมีสิทธิได้รับนิรโทษตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพงานก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพอื่นที่เป็นคู่สัญญากับทางราชการซึ่งมีปัญหาในช่วงเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ปี ๒๕๔๐ จะต้องเป็นกรณีที่สัญญาจ้างยังมีผลผูกพันอยู่ในวันที่ยื่นขอนิรโทษ เมื่อปรากฏว่ากรมอาชีวศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างได้บอกเลิกสัญญาจ้างก่อสร้างแฟลตพักครูของวิทยาลัยการอาชีพกับผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างเนื่องจากงานไม่คืบหน้าตามสัญญาไปก่อนที่จะมีมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิได้รับนิรโทษ การที่กรมอาชีวศึกษาไม่นิรโทษให้แก่ผู้ฟ้องคดีและเรียกให้ผู้ค้าประกันชำระเงินตามสัญญาค้ำประกัน จึงเป็นการกระทำโดยอาศัยสิทธิโดยชอบตามสัญญาและไม่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

๓. การนำสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K : ESCALATION CONTRACT) มาใช้

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี เรื่อง การพิจารณาช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพงานก่อสร้าง ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๒ กำหนดให้นำสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มาใช้กับสัญญาหรือข้อตกลงงานก่อสร้างที่ผู้รับจ้างไทยทำไว้กับส่วนราชการ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้รับจ้างไทย ที่ได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถประกอบกิจการต่อไปได้ในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ขาดแคลนวัสดุก่อสร้าง ส่งผลให้วัสดุก่อสร้างมีราคาสูงขึ้น ซึ่งเป็นการช่วยลดความเสี่ยงของผู้รับจ้าง ตลอดจนเป็นการป้องกันมิให้ผู้รับจ้างบวกราคาเพื่อการเปลี่ยนแปลงราคาวัสดุก่อสร้าง วัล่วงหน้าสูงเกินควร รวมทั้งเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่าย

๓.๑ ขอบเขตการบังคับใช้

คณะรัฐมนตรีมีมติให้นำสัญญาแบบปรับราคาได้มาใช้กับสัญญาที่ลงนามภายหลังวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๑

๓.๒ เงื่อนไขและหลักเกณฑ์

๑) สัญญาแบบปรับราคาได้ใช้กับงานก่อสร้างทุกประเภท รวมถึงงานปรับปรุงและซ่อมแซมซึ่งเบิกจ่ายค่างานในลักษณะหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่นที่เบิกจ่ายในลักษณะค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ที่อยู่ในเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ตามที่กำหนด

๒) สัญญาแบบปรับราคาได้ใช้ทั้งในกรณีเพิ่มหรือลดค่างานจากค่างานเดิมตามสัญญา เมื่อดัชนีราคาซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นหรือลดลงจากเดิมขณะเมื่อวันเปิดซองประกวดราคา สำหรับกรณีที่จัดจ้างโดยวิธีอื่นให้ใช้วันเปิดซองราคาแทน

๓) การนำสัญญาแบบปรับราคาได้ไปใช้นั้น ผู้ว่าจ้างต้องแจ้งและประกาศให้ผู้รับจ้างทราบ เช่น ในประกาศประกวดราคา และต้องระบุในสัญญาจ้างด้วยว่างานจ้างเหมานั้นๆ จะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ พร้อมทั้งกำหนดประเภทของงานก่อสร้าง สูตร และวิธีการคำนวณที่ทำให้มีการปรับเพิ่มหรือลดค่างานไว้ให้ชัดเจน

ในกรณีที่มียานก่อสร้างหลายประเภทในงานจ้างคราวเดียวกัน จะต้องแยกประเภทงานก่อสร้างแต่ละประเภทให้ชัดเจนตามลักษณะของงานก่อสร้างนั้นๆ และให้สอดคล้องกับสูตรที่กำหนดไว้

๔) การขอเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ เป็นหน้าที่ของผู้รับจ้างที่จะต้องเรียกร้องภายในกำหนด ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย^๔ หากพ้นกำหนดนี้ไปแล้ว ผู้รับจ้างไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างจากผู้ว่าจ้างได้อีกต่อไป และในกรณีที่ผู้ว่าจ้างจะต้องเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้าง ให้ผู้ว่าจ้าง

^๔ การส่งมอบงานงวดสุดท้าย หมายถึง การที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานเป็นครั้งสุดท้ายของสัญญาจ้าง ซึ่งบางครั้งการส่งงานที่มีช่วงงวดสุดท้ายตามสัญญา แต่เป็นการส่งงานครั้งสุดท้าย ก็ถือว่าเป็นการส่งมอบงานงวดสุดท้ายตามเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้

การนับระยะเวลา ๙๐ วัน

๑) ให้เริ่มนับถัดจากวันที่ผู้รับจ้างมีหนังสือส่งมอบงานงวดสุดท้าย จนถึงวันที่ผู้ว่าจ้างประทับตรารับหนังสือที่ผู้รับจ้างขอเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้

๒) ให้ใช้นับเฉพาะกรณีส่งงานงวดสุดท้ายเท่านั้น กรณีการส่งมอบงานงวดอื่นๆ ที่มีช่วงงานงวดสุดท้าย ผู้รับจ้างมีสิทธิเรียกร้องเงินค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ หากไม่เกินระยะเวลา ๙๐ วันของการส่งมอบงานงวดสุดท้ายนั้น

๓) กรณีที่มีการยกเลิกสัญญาจ้างเกิดขึ้นก่อนที่ผู้รับจ้างจะส่งมอบงานงวดสุดท้าย ให้ถือวันที่ยกเลิกสัญญาจ้างเป็นวันส่งมอบงานงวดสุดท้าย และการนับระยะเวลา ๙๐ วัน ให้เริ่มนับถัดจากวันยกเลิกสัญญาจ้าง มีไชนับวันที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานครั้งสุดท้ายก่อนยกเลิกสัญญาจ้าง

๔) กรณีที่ผู้รับจ้างได้ยื่นหนังสือขอเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามแบบปรับราคาได้ต่อผู้ว่าจ้างแล้ว หากผู้ว่าจ้างส่งเรื่องคืนให้แก่ฯ หรือผู้รับจ้างขอแก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือวันที่ส่วนราชการประทับตรารับหนังสือของผู้รับจ้างฉบับแรกเป็นเกณฑ์ในการนับระยะเวลา ๙๐ วัน

ให้หักวันหยุดราชการนั้นออก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๖) ผู้รับจ้างจะสงวนสิทธิเรียกร้องในการขอเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้เกินกว่าระยะเวลา ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ส่งมอบงานงวดสุดท้ายไม่ได้

ที่เป็นคู่สัญญาเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้างโดยเร็ว หรือให้หักค่างานของงวดต่อไป หรือให้หักเงินจากหลักประกันสัญญา แล้วแต่กรณี

๕) การพิจารณาคำนวณเงินเพิ่มหรือลด และการจ่ายเงินเพิ่มหรือเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้างตามเงื่อนไขของสัญญาแบบปรับราคาได้ ต้องได้รับการตรวจสอบและเห็นชอบจากสำนักงานงบประมาณ และให้ถือการพิจารณาวินิจฉัยของสำนักงานงบประมาณเป็นที่สิ้นสุด

๓.๓ การตรวจสอบและอนุมัติเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K)

เดิม มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ กำหนดให้สำนักงานงบประมาณเป็นผู้มีอำนาจตรวจสอบและให้ความเห็นชอบการจ่ายเงินเพิ่มหรือเรียกคืนเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ของหน่วยงานภาครัฐทุกสัญญา แต่ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐมีอำนาจในการตรวจสอบและอนุมัติเงินเพิ่มหรือเรียกเงินคืนสำหรับสัญญาจ้างที่มีวงเงินค่าจ้างไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท ส่วนสัญญาที่มีวงเงินค่าจ้างเกิน ๕๐ ล้านบาท ให้สำนักงานงบประมาณเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นชอบเช่นเดิม

๓.๔ การตรวจสอบว่าเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ตามเงื่อนไข และหลักเกณฑ์ของมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่

๑) การตรวจสอบกรณีการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ

(๑) กรณีการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษโดยเหตุผลความจำเป็นและเร่งด่วน จะต้องพิจารณาว่าในหนังสือเชิญชวนให้ผู้รับจ้างเสนอราคา ได้กำหนดว่าจะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้หรือไม่

(๒) กรณีการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษเนื่องจากการยกเลิกการประกวดราคา^๔ จะต้องพิจารณาจากหลักฐานการประชุมของคณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษว่า เป็นเรื่องต่อเนื่องจากการประกวดราคาแล้ว ไม่มีผู้เสนอราคา หรือมีผู้เสนอราคาแต่ไม่เข้าเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ หากเป็นเรื่องต่อเนื่อง ก็ให้ตรวจสอบว่าในประกาศประกวดราคาได้กำหนดว่าจะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้หรือไม่

^๔ ข้อ ๕๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า ในกรณีไม่มีผู้เสนอราคาหรือมีแต่ไม่ถูกต้องตรงตามรายละเอียดและเงื่อนไขที่กำหนด ให้เสนอหัวหน้าส่วนราชการยกเลิกการประกวดราคารั้งนั้นเพื่อดำเนินการประกวดราคาใหม่ หากหัวหน้าส่วนราชการเห็นว่าการประกวดราคาใหม่จะไม่ได้ผลดีจะสั่งให้ดำเนินการซื้อหรือจ้างโดยวิธีพิเศษตามข้อ ๒๓ (๘) หรือข้อ ๒๔ (๖) แล้วแต่กรณีก็ได้

๒) การตรวจสอบกรณีที่ในสัญญาจ้างไม่ได้ระบุว่าเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ ให้พิจารณาจากเอกสารแนบท้ายสัญญาจ้างว่า มีข้อใดบ้างที่แสดงถึงเจตนารมณ์ว่าจะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ เช่น กรณีเอกสารแนบท้ายสัญญาจ้างได้แนบใบเสนองานซึ่งผู้รับจ้างได้แสดงเจตจำนงที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของประกาศประกวดราคาหรือหนังสือเชิญชวน หากในประกาศประกวดราคาหรือหนังสือเชิญชวนดังกล่าวได้กำหนดเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ว่าจะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ ก็ถือว่าสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้

๓) กรณีที่ประกาศประกวดราคาหรือหนังสือเชิญชวนได้กำหนดว่าจะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ แต่ในการทำสัญญาไม่ได้ระบุว่าเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ หากผู้รับจ้างมีความประสงค์จะขอแก้ไขสัญญาดังกล่าวให้เป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ ก็ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ว่าจ้างที่จะพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔) กรณีที่ประกาศประกวดราคาหรือหนังสือเชิญชวนไม่ได้กำหนดว่าจะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ ถึงแม้ว่าในสัญญาได้ระบุว่าเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ ก็ไม่ถือว่าสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ตามเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรี

๓.๕ การตรวจสอบและคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้

๑) การคำนวณเงินเพิ่มหรือลด จะต้องแยกคำนวณตามประเภทของงาน ให้ตรงกับสูตรที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง หากงานประเภทใดที่มีได้กำหนดสูตรไว้ ก็ไม่สามารถนำมาคำนวณเงินเพิ่มหรือลดได้

๒) การใช้ดัชนีราคาในการคำนวณ จะต้องใช้ดัชนีราคาในเดือนที่เปิดซองราคา เปรียบเทียบกับดัชนีในเดือนที่ผู้รับจ้างมีหนังสือส่งมอบงาน โดยหนังสือส่งมอบงานของผู้รับจ้างนั้น อาจเป็นหนังสือถึงผู้ควบคุมงาน ประธานคณะกรรมการตรวจการจ้าง หรือส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ ผู้ว่าจ้างก็ได้ ซึ่งมีการประทับตรารับตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕

๓) ในงานก่อสร้างบางประเภทที่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ ผู้ว่าจ้างเป็นผู้จัดหาวัสดุในการก่อสร้างบางชนิดให้แก่ผู้รับจ้าง ผู้รับจ้างจะนำค่าวัสดุในการก่อสร้างในส่วนที่ผู้ว่าจ้างจัดหาารวมกับค่างานก่อสร้างในการคำนวณค่า K ไม่ได้

๔) ค่างานก่อสร้างที่จะนำมาคำนวณค่า K ให้รวมค่าอำนวยการ กำไร และภาษี (FACTOR F) ด้วย โดยหักค่างานที่ไม่อยู่ในข่ายออกก่อนการคำนวณ และไม่ต้องหักเงินล่วงหน้าออกจากค่างานก่อนการคำนวณ

๕) กรณีที่ผู้รับจ้างส่งงานล่าช้ากว่ากำหนดในสัญญา ให้เปรียบเทียบค่า K ในเดือนที่ครบกำหนดสิ้นสุดสัญญากับค่า K ในเดือนที่ผู้รับจ้างส่งงานจริง และให้ใช้ค่า K ที่น้อยกว่ากรณีที่ต้องจ่ายเงินเพิ่มให้ผู้รับจ้าง และให้ใช้ค่า K ที่มากกว่ากรณีที่ต้องเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้าง

สำหรับคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) นั้น มีประเด็นพิพาทในหลายกรณีด้วยกัน ดังต่อไปนี้

ก. สิทธิในการได้รับเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (การพิจารณาว่าสัญญาทางปกครองพิพาทเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้หรือไม่)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๑/๒๕๕๒ เมื่อประกาศประกวดราคาจ้างเหมาทำการเสริมผิวแอสฟัลต์ด้วย Hot Mixed ในทางหลวง ของกรมทางหลวงซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้าง มีการขีดฆ่าข้อความที่ระบุว่า “สูตรการปรับราคา” ออก ถือว่ากรมทางหลวงมีเจตนาแจ้งให้ผู้สนใจเข้ายื่นซองประกวดราคาทราบว่า การจ่ายเงินค่าจ้างตามโครงการนี้ จะไม่มีการนำวิธีการปรับราคา (ค่า K) มาใช้ในการทำสัญญา ประกอบกับสัญญาจ้างเหมาพิพาทมีข้อตกลงที่จะไม่เปลี่ยนแปลงราคาต่อหน่วย หรือเรียกองค์ราคาสินใหม่ทดแทนอันเกิดจากการที่จำนวนปริมาณงานในแต่ละรายการแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในสัญญา ย่อมเท่ากับว่าสัญญาจ้างเหมาดังกล่าวมิได้มีเงื่อนไขการนำสูตรการปรับราคามาใช้กับการจ่ายเงินค่าจ้างตามสัญญา ทั้งนี้ แม้จะมีข้อกำหนดในสัญญาระบุว่า ให้สูตรการปรับราคาถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาก็ตาม แต่ก็มิได้หมายความว่าคู่สัญญากำหนดให้นำสูตรในการปรับราคามาใช้ เพียงแต่เป็นการระบุสูตรการปรับราคามีวิธีการคำนวณอย่างไรเท่านั้น สัญญาจ้างเหมาพิพาทจึงไม่ใช่สัญญาแบบปรับราคาได้ กรมทางหลวงจึงไม่ต้องจ่ายเงินชดเชยค่างานก่อสร้างเพิ่มให้แก่ผู้ฟ้องคดี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๔/๒๕๕๙ การที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงกันให้นำสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มาใช้ โดยให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารหอพักข้าราชการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นการดำเนินการโดยสุจริตด้วยความสมัครใจของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย บันทึกเพิ่มเติมแนบท้ายสัญญาจ้างจึงเป็นข้อตกลงที่ชอบด้วยกฎหมาย มีผลสมบูรณ์ผูกพันคู่สัญญาให้ต้องปฏิบัติตาม แม้ว่าในประกาศประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างจะไม่ได้ระบุให้นำสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มาใช้ก็ตาม ประกอบกับการตกลงยินยอมให้จัดทำบันทึกเพิ่มเติมแนบท้ายสัญญาจ้างเพื่อนำสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มาใช้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างย่อมทราบอยู่แล้วว่า ณ เวลาที่แก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าวนั้น ไม่ได้มีการระบุไว้ในประกาศประกวดราคามาตั้งแต่ต้นว่าจะนำสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) มาใช้ นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ย่อมเข้าใจ

เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพงานก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรี ได้ดีกว่าผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้าง หรือหากยังเข้าใจไม่ชัดเจนก็ชอบที่จะหารือหรือขอคำแนะนำจากสำนักงานประมาณในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจจากคณะรัฐมนตรีในการวินิจฉัยปัญหาข้อหารือและกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) เสียก่อนที่จะลงนามในบันทึกเพิ่มเติมแนบท้ายสัญญา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงไม่อาจปฏิเสธการจ่ายเงินชดเชยค่างานก่อสร้างให้แก่ผู้ฟ้องคดีโดยอ้างว่าในประกาศประกวดราคาไม่ได้ระบุให้มีการนำสัญญาแบบปรับราคาได้มาใช้ได้ พิกพक्षाให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ชำระเงินชดเชยค่างานก่อสร้างพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฟ้องคดี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๒๗/๒๕๕๑ แม้ในประกาศประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างอาคารเรียนและปฏิบัติการพร้อมลิฟท์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา เดิม) จะมีได้ระบุไว้ว่า การทำสัญญาจ้างตามประกาศประกวดราคาจะนำสัญญาแบบปรับราคาได้มาใช้ แต่ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างและผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างได้ตกลงทำสัญญาโดยมีข้อกำหนดในสัญญาว่า เงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตร และวิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ ซึ่งเป็นเอกสารแนบท้ายสัญญาให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา จึงเป็นกรณีที่คู่สัญญามีเจตนาที่จะให้สัญญาจ้างดังกล่าวเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๓/ว ๑๐๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๒ แม้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะอ้างว่า การนำสูตรและวิธีการคำนวณในการพิจารณาจ่ายเงินชดเชยค่างานก่อสร้างมาแนบท้ายสัญญาเป็นไปด้วยความผิดพลาด ซึ่งเป็นการกล่าวอ้างว่าตนเองแสดงเจตนาทำสัญญาโดยสำคัญผิดในลักษณะของนิติกรรม อันเป็นความสำคัญผิดในสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญของนิติกรรมตามมาตรา ๑๕๖ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การแสดงเจตนาดังกล่าวจึงเป็นโมฆะตามความในวรรคหนึ่งของบทบัญญัติแห่งกฎหมายเดียวกันก็ตาม แต่ความสำคัญผิดดังกล่าวหากเกิดขึ้นจริงดังที่อ้าง ก็เป็นความสำคัญผิดที่เกิดขึ้นโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งเป็นผู้แสดงเจตนาเอง จึงไม่อาจถือเอาความสำคัญผิดดังกล่าวมาเป็นประโยชน์แก่ตนได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน ดังนั้น แม้ในชั้นการประกาศประกวดราคาจ้างเหมาพิพาทจะมีได้ระบุว่าการทำสัญญาจ้างตามประกาศประกวดราคาจะนำสัญญาแบบปรับราคาได้มาใช้ แต่เหตุเพียงเท่านั้นก็หาได้มีผลทำให้สัญญาจ้างเหมาพิพาทตกเป็นโมฆะแต่ประการใด การที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยเจ้าหน้าที่ของตนดำเนินการฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรี คงเป็นแต่เพียงเหตุให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและเจ้าหน้าที่ของตนต้องรับผิดชอบต่อคณะรัฐมนตรีเท่านั้น

หมายเหตุ คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยตอบข้อหารือของสำนักงานประมาณ เรื่อง สิทธิของผู้รับจ้างในการได้รับเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง กรณีผู้ว่าจ้างแก้ไขสัญญาเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ภายหลังจากที่ส่งมอบงานก่อสร้างไปแล้วบางส่วน ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๐๐๒๖ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๔ ว่า สำนักงานประมาณมีหน้าที่ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้ความชัดเจนว่า การแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเป็นการดำเนินการโดยสุจริตของกลุ่มสัญญาทั้งสองฝ่าย (กรุงเทพมหานครกับเอกชน) และการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขของข้อยกเว้น ข้อ ๑๓๐ ของข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๘ ที่กำหนดว่า การแก้ไขนั้นจะเป็นความจำเป็นโดยไม่ทำให้กรุงเทพมหานครต้องเสียประโยชน์หรือเป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่กรุงเทพมหานครหรือไม่ ซึ่งหากการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเป็นไปโดยชอบแล้ว กรณีจะมีผลย้อนหลังไปถึงงวดงานใดบ้างนั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณาความในข้อ ๑ ของสัญญาแก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ ๒) แล้ว จะเห็นได้ว่า กลุ่มสัญญาประสงค์จะให้สัญญาแก้ไขเพิ่มเติมนี้เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาฉบับแรก และให้ถือปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อความตามสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมนี้ด้วย ประกอบกับเมื่อพิจารณาพฤติการณ์ของกลุ่มสัญญาแล้วปรากฏว่า ในชั้นการประกาศให้มีการประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้าง กรุงเทพมหานครได้ออกประกาศเรื่อง ประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างอาคารจอดรถยนต์ สำนักงานทะเบียนรถยนต์ กรมการขนส่งทางบก โดยในข้อ ๒๖ ของประกาศดังกล่าวได้กำหนดให้ใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ แต่ต่อมา สัญญาที่กรุงเทพมหานครได้กระทำกับผู้รับจ้างมิได้มีการระบุลักษณะของสัญญาให้เป็นไปตามประกาศกรุงเทพมหานครดังกล่าว กลุ่มสัญญาจึงได้แก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเพื่อให้มีผลดังที่กรุงเทพมหานครประกาศไว้ในตอนแรก แสดงให้เห็นว่ากลุ่มสัญญามีเจตนาประสงค์ให้สัญญาฉบับแก้ไขเพิ่มเติมมีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ทำสัญญาฉบับแรกด้วย นอกจากนี้ หากพิจารณาเนื้อหาสาระของสัญญาฉบับแรกทั้งหมดแล้วจะเห็นได้ว่า สภาพแห่งสัญญาเปิดช่องให้สามารถทำการแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้มีผลย้อนหลังได้ ประกอบกับเมื่อได้พิจารณาความในข้อ ๔ ของเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ แล้ว จะเห็นได้ว่า ได้เปิดช่องให้ผู้รับจ้างสามารถเรียกร้องขอเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ย้อนหลังได้ หากผู้รับจ้างเรียกร้องขอเงินเพิ่มดังกล่าวภายในกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย จึงเห็นว่า ผู้รับจ้างมีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ย้อนหลังไปตั้งแต่งวดแรก

นอกจากนี้ **สำนักงานประมาณ**ได้เคยตอบข้อหารือแนวทางปฏิบัติในการชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ตามหนังสือสำนักงานประมาณ ที่ นร ๐๔๐๗/๗๕๕๐ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๑ ว่า กรณีที่ผู้รับจ้างตามสัญญาซื้อ

พร้อมติดตั้งสะพานข้ามแยกถนนพระรามที่ ๔ ของกรุงเทพมหานคร มีความประสงค์จะขอใช้
สูตรการปรับราคา (ค่า K) สำหรับงานก่อสร้างตามสัญญาดังกล่าว โดยที่กรุงเทพมหานคร
ไม่ได้ระบุไว้ในประกาศประกวดราคาว่าจะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ นั้น กรณีข้างต้นไม่อยู่ในข่าย
ที่จะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี

และยังมีกรณีที่สำนักงานประมาณตอบข้อหารือของสำนักงาน
อัยการสูงสุด ตามหนังสือสำนักงานประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๗/๘๖๗๐ ลงวันที่ ๒๐
พฤษภาคม ๒๕๔๑ ว่า กรณีที่สำนักงานอัยการเขต ๘ ทำสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารสำนักงานอัยการ
จังหวัดนครราชสีมาพร้อมบ้านพักและสิ่งก่อสร้างประกอบ และต่อมาผู้รับจ้างได้ขอปรับ
สัญญาจ้างดังกล่าวเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี แต่เนื่องจาก
ในการประกวดราคามีได้กำหนดให้ใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ จึงมีปัญหว่า สำนักงานอัยการสูงสุด
จะสามารถนำเงื่อนไข หลักเกณฑ์ สูตร และวิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้
มาใช้ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า กรณีดังกล่าวไม่อยู่ในข่ายที่จะใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ตามนัยมติ
คณะรัฐมนตรี

ข. ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๒๐/๒๕๔๔ ผู้รับจ้างที่ประกอบอาชีพ
งานก่อสร้างซึ่งเป็นคู่สัญญากับทางราชการที่จะมีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญา
แบบปรับราคาได้ (ค่า K) เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา
ตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น จะต้องเป็นผู้ประกอบการคนไทยหรือกิจการร่วมค้านิติบุคคลสัญชาติไทย
เท่านั้น การที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารเรือนเพาะชำ ณ องค์การ
สวนพฤกษศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทำไว้กับองค์การสวนพฤกษศาสตร์ เป็นนิติบุคคล
สัญชาติฝรั่งเศส แม้จะมีนิติบุคคลสัญชาติไทยเป็นผู้รับมอบอำนาจในการลงนามในสัญญา
และเป็นผู้ประสานงานในการดำเนินการก่อสร้างก็ตาม แต่เมื่อไม่ใช่กิจการที่ดำเนินการร่วมกัน
เป็นทางการค้าหรือหากำไร อันจะถือได้ว่าเป็นกิจการร่วมค้านิติบุคคลสัญชาติไทยตามมติ
คณะรัฐมนตรี ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้
(ค่า K)

ค. การคำนวณเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้

กรณีมีงานก่อสร้างหลายประเภทในงานจ้างคราวเดียวกัน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๔๘/๒๕๕๔ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒
สิงหาคม ๒๕๓๒ ได้กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตรและวิธีการคำนวณ
ที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ ว่า ในกรณีที่มีการก่อสร้างหลายประเภทในงานจ้างคราวเดียวกัน

จะต้องแยกประเภทงานก่อสร้างแต่ละประเภทให้ชัดเจนตามลักษณะของงานก่อสร้างนั้นๆ และให้สอดคล้องกับสูตรที่กำหนดไว้ตามเอกสารภาคผนวกของหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ กพส.๗/๒๕๓๒ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๒ ดังนั้น งานต่างๆ ตามที่กำหนดในสัญญา แบบปรับราคาได้จะต้องมีการปรับราคาทุกงาน เว้นแต่กรณีจะไม่สอดคล้องกับสูตรในการหาค่าปรับราคา K เท่านั้น เมื่อสัญญาแบบปรับราคาได้พิพาทเป็นงานก่อสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก จึงต้องใช้สูตรค่า K เพียงสูตรเดียวทั้งสัญญา ทั้งนี้ แม้จะมีหลายงานที่รวมกันเข้าเป็นสิ่งก่อสร้าง ประเภทสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กก็ตาม แต่ในเมื่อแต่ละงานมีลักษณะงานและวัสดุที่ใช้แตกต่างกัน เฉพาะงานที่ใช้คำนวณกับสูตรดังกล่าวได้เท่านั้นที่จะนำมาคำนวณจ่ายเงินเพิ่มให้กับผู้รับจ้างได้ ดังนั้น กรณีที่กรมชลประทานซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างไม่ให้ค่าปรับราคาแก่งานย่อยอื่น คงให้เฉพาะงานคอนกรีตเสริมเหล็ก จึงเป็นการจ่ายเงินเพิ่ม ค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้โดยชอบตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว

สูตรในการคำนวณค่า K

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๕๘/๒๕๕๓ โดยที่ค่า Escalation Factor K

ตามสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างทางหลวงหมายเลข ๓๗ สายบางบัวทอง-บางขุนเทียน ตอน ๒ (ทางคู่ขนาน ๒ ข้าง) ระหว่างกรมทางหลวงซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างกับผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นผู้รับจ้าง ซึ่งรวมถึงงานก่อสร้างวางท่อประปาของการประปานครหลวง งานก่อสร้างบ่อพัก และท่อร้อยสายไฟฟ้าใต้ดินของการไฟฟ้านครหลวง ได้กำหนดเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ว่า รายการท่อส่งน้ำและอุปกรณ์ที่การประปานครหลวงจัดหาให้ลำดับที่ ๒ ถึง ๓๓ ที่กำหนดไว้ในสัญญา ให้หาจากสูตรซึ่งกำหนดประเภทและลักษณะงานไว้ตามข้อ ๒.๒.๒.๑ ซึ่งเป็นกรณีสานวางท่อประปา HDPE เหล็กเหนียว และบ่อพักท่อเหล็กเพื่อการระบายน้ำ (Washed Out Steel Chamber) โดยไม่ปรากฏว่ามีสูตรการคำนวณค่า K ของงานทดสอบแรงดันน้ำในท่อ รวมทั้งค่าน้ำประปาที่ใช้ในการซ่อมคันหิน/ทางเท้า/ผิวจราจร (หากมี) และงานที่เกี่ยวข้องกับงานวางท่อเหล็กเหนียวใต้ดินตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอ ดังนั้น แม้จะฟังว่าค่างานที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างเป็นลักษณะงาน ขอบเขตของงาน และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าของงานที่กำหนดไว้ในสัญญาก็ตาม แต่ก็เป็นประเภทและลักษณะงานที่ไม่อาจหาค่า Escalation Factor K ได้จากสูตรตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒.๒.๒.๑ ของสัญญา กรณีจึงไม่สามารถนำมาคำนวณหาค่า K ให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้

ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์ที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณค่า K

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๗๗/๒๕๕๑ การจ่ายเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ในกรณีที่มีการยื่นซองประกวดราคาแบบ ๒ ซอง จะต้องนำดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์ประจำเดือนที่มีการเปิดซองประกวดราคาซองที่ ๑ ซึ่งเป็นข้อเสนอด้านเทคนิค มาเป็นฐานสำหรับคำนวณค่า K การที่กรมชลประทานซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างพิจารณาเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างให้แก่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างโดยนำดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างที่จัดทำโดยกระทรวงพาณิชย์ประจำเดือนที่มีการเปิดซองด้านราคามาใช้เป็นฐานในการคำนวณค่า K จึงไม่ชอบด้วยมติคณะรัฐมนตรี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๕๙/๒๕๕๑ เมื่อสัญญาจ้างก่อสร้างเขื่อนห้วยงานและอาคารประกอบพร้อมส่วนประกอบอื่น โครงการเขื่อนคลองท่าด่าน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ระหว่างกรมชลประทานซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างกับผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้าง กำหนดให้การปรับราคาค่างานก่อสร้างเป็นไปตามเงื่อนไขหลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตรและวิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารผนวก ๒ เงื่อนไขเฉพาะของงานก่อสร้าง ซึ่งตามข้อ ๑๔.๑.๑ ของเอกสารภาคผนวก ๒ ดังกล่าวกำหนดว่า สัญญาแบบปรับราคาได้นี้ให้ใช้ทั้งกรณีเพิ่มหรือลดค่างานจากค่างานเดิมตามสัญญา เมื่อดัชนีราคาซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นหรือลดลงจากเดิม ขณะเมื่อวันเปิดซองประกวดราคา หรือหากเป็นกรณีอื่นๆ ให้คิดจากวันเปิดซองราคา ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๒๐๓/ว๑๐๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๒ กำหนดว่า สัญญาแบบปรับราคาได้ให้ใช้ทั้งกรณีเพิ่มหรือลดค่างานตามสัญญา เมื่อดัชนีราคาซึ่งจัดทำโดยกระทรวงพาณิชย์มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นหรือลดลงจากเดิมขณะเมื่อวันเปิดซองประกวดราคา ดังนั้น เมื่อการประกวดราคาพิพาทกำหนดให้ผู้รับจ้างต้องยื่นซองรวม ๒ ซองในเวลาเดียวกัน คือซองที่ ๑ เป็นซองข้อเสนอด้านเทคนิค เพื่อพิจารณาประเมินผลด้านคุณสมบัติและความสามารถทางเทคนิคของผู้เสนอราคา และซองที่ ๒ เป็นซองข้อเสนอด้านราคา เพื่อพิจารณาประเมินผลของราคาค่างาน โดยจะทำการประเมินผลข้อเสนอด้านเทคนิคจากเอกสารซองที่ ๑ ก่อน หากผ่านการประเมินผลข้อเสนอด้านเทคนิคจึงทำการประเมินผลข้อเสนอด้านราคาในซองที่ ๒ โดยไม่ได้ระบุว่าให้ใช้ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง ณ วันใดมาใช้เป็นสูตรในการคำนวณค่า K อีกทั้งในประกาศประกวดราคาพิพาทก็ได้ระบุว่าวันใดเป็นวันเปิดซองด้านเทคนิคและวันใดเป็นวันเปิดซองด้านราคา คงมีเพียงกำหนดวันยื่นซองประกวดราคา คือ วันที่ ๔ มีนาคม

๒๕๔๒ เพียงวันเดียวเท่านั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นของประกวดราคาทั้ง ๒ ของ ในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๒ จึงถือได้ว่าทั้ง ๒ ของ เป็นของประกวดราคา และเมื่อกรมชลประทาน เปิดซองประกวดราคาของที่ ๑ ซึ่งเป็นข้อเสนอด้านเทคนิคในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๒ จึงถือได้ว่า วันดังกล่าวเป็นวันเปิดซองประกวดราคา ส่วนการเปิดซองข้อเสนอด้านราคา (ของที่ ๒) ในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๒ เป็นการกระทำต่อเนื่องเป็นการภายในของกรมชลประทาน จึงต้องถือว่า วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๒ เป็นวันเปิดซองประกวดราคาซึ่งผู้รับจ้างมีโอกาสประมาณราคาว่าจ้างได้ และต้องนำดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๔๒ มาเป็นฐานสำหรับคำนวณค่า K ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการกำหนดให้ใช้สัญญา แบบปรับราคาได้ตามมติคณะรัฐมนตรี สำหรับวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๒ นั้น เป็นวันพิจารณาราคา มิใช่วันเปิดซองประกวดราคา เพราะซองประกวดราคาได้เปิดไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๒ การที่กรมชลประทานนำดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์ ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๔๒ มาเป็นฐานสำหรับคำนวณค่า K จึงไม่น่าจะถูกต้องและเป็นธรรม เนื่องจากดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๔๒ มีดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างบางประเภทต่ำกว่าดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์ ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๔๒ แต่ผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบงานให้แก่กรมชลประทานจำนวน ๕๐ งวด โดยกรมชลประทานนำดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์ประจำเดือน สิงหาคม ๒๕๔๒ มาคำนวณค่า K ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับค่าจ้างที่ปรับราคาน้อยกว่าที่ควรได้รับ ตามสัญญา ดังนั้น การที่กรมชลประทานพิจารณาเงินเพิ่มค่าจ้างก่อสร้างให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยนำดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นเดือนเปิดซองด้านราคามาใช้เป็นฐานในการคำนวณค่า K ดังกล่าว จึงเป็นการไม่ชอบ

ง. ระยะเวลาในการเรียกร้องเงินเพิ่มค่าจ้างก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๘๓/๒๕๕๑ ตามข้อ ๘ ของเอกสารแนบท้าย สัญญาจ้างก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. (ดาดท้องคลอง) ราวเหล็กและบันไดเหล็ก คลองไผ่สิงโต ระหว่างกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างกับผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้าง กำหนดว่า การขอเงินเพิ่มค่าจ้างก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ เป็นหน้าที่ของผู้รับจ้าง ที่จะต้องเรียกร้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานงวดสุดท้าย หากพ้นกำหนดนี้ ไปแล้วผู้รับจ้างไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องเงินเพิ่มค่าจ้างก่อสร้างจากผู้ว่าจ้างได้อีกต่อไป เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรุงเทพมหานครมีหนังสือบอกเลิกสัญญาจ้างก่อนครบกำหนดระยะเวลา ที่ขยายออกไปตามสัญญา ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถส่งมอบงานงวดสุดท้ายได้ จึงถือว่า วันยกเลิกสัญญาจ้างเป็นวันส่งมอบงานงวดสุดท้าย ตามแนวทางปฏิบัติของสำนักงานประมาณ

มิใช่วันที่ผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานครั้งสุดท้ายก่อนยกเลิกสัญญา ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ทราบการบอกเลิกสัญญาเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๔ และได้ยื่นฟ้องคดีขอให้กรุงเทพมหานครจ่ายเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง (ค่า K) เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ จึงเป็นการเรียกร้องภายใน ๙๐ วัน ตามเงื่อนไขของสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง (ค่า K) สำหรับงานก่อสร้างที่ส่งมอบไปแล้วจำนวน ๕ งวด ส่วนงานงวดที่ยังไม่มีการก่อสร้างนั้น ผู้ฟ้องคดีจะขอรับเงินชดเชยมิได้ เนื่องจากการให้เงินชดเชยค่างานก่อสร้างเป็นมาตรการเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการก่อสร้างจากการที่ราคาวัสดุก่อสร้างเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงหลังจากเปิดซองประกวดราคาจนถึงวันที่ส่งมอบงาน เมื่อผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้างและส่งมอบงาน ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้เสียหายจากการที่ราคาวัสดุก่อสร้างเปลี่ยนแปลง จึงไม่ได้รับเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง (ค่า K) ในส่วนที่ยังไม่ได้ส่งมอบ

พัชรพล เตียววัฒนานนท์ ผู้สรุปและจัดทำหมายเหตุ
 ธีรวัฒน์ ธนพิทักษ์
 วิริยะ วัฒนสุชาติ ผู้ตรวจ